

Ali Yaman

Türkiye’de pek çok konu olduğu gibi Nevruz konusu da bir polemik konusu olarak yıllardır sürer gider. Oysa tarafsızlık bırakılıp herkes kendince nasıl inanıyorsa o şekilde inanmayı sürdürse ve doğrusu budur diye kimseye akıl vermeye kalkmasa ne kadar güzel olacak.

Nevruz’u başka topluluklar ne için kutlarlar bu bizi ilgilendirmiyor. Nevruz’un kökenini nasıl istiyorlarsa öyle kabul etsinler, buna da saygı duyuyoruz. Bir olayın kökeninin farklı bakış açılarıyla değerlendirilmesi varsın olsun. Yeter ki bir görüş diğerini yok saymaya, küçümsemeye kalkmasın.

Nevruz’u biz ne için kutluyoruz. Dilerseniz birkaç cümleyle bu konuya açıklık getireyim. Bizim köyümüz Erzincan, Kemaliye ilçesine bağlı Ocak Köyü’dür. Bu köy bir Türk köyüdür ve 12 hane de Dedesoylu aile bulunmaktadır. Karaca Ahmet’in oğlu olan Hıdır Abdal’ın türbesi de Ocak Köyü’ndedir. Eskilerden aktarılanlara göre Sultan Nevruz her yıl 21 Mart’ta kutlanır. 21 Mart günü akşamı bir Cem yapılır. Bu ceme de “Sultan Nevruz Cemi” adı verilir. Sultan Nevruz olarak adlandırılan bu günde sözlü geleneğe göre bir çok olay olmuştur.

Bunlar şu şekilde özetlenebilir:

1. Tanrı’nın dünyayı yarattığı gün.
2. Hz. Ali’nin doğduğu gün.
3. Hz. Muhammed’in yerine Hz. Ali’yi Gadir-hum’da atadığı gün.
4. Bahar’ın başladığı gün.

İşte değerli dostlar Sultan Nevruz’a ilişkin sözlü geleneğin sunduğu veriler böyle.

Sultan Nevruz’da kutlama yapılmayan, Cem yapılmayan Alevi köyleri de bulunmaktadır. Sultan

Ocak Köyünde Sultan Nevruz

Prof. Dr. Ali Yaman tarafından yazıldı.

Nevruz akşamı yapılan Cem sonrası lokma, süt ve şerbet dağıtılır. Yine Nevruzun anısına söylenen deyişler vardır. Bunlardan birisi şu şekildedir:

Gelin ey kardeşler seyran edelim
Ali'nin doğduğu eyyam bu demdir
Bu zevkle münkiri hayran edelim
Ali'nin doğduğu eyyam bu demdir

Çerağlar uyansın, kurulsun Cem'ler
Gülbanklar çekilsin, sürülsün demler
Cümbüşe gelsinler cümle Erenler
Ali'nin doğduğu eyyam bu demdir

Hüsnü Baba eyler candan niyazı
Dem sunsun sakiler, kılsınlar bâz'ı
Okunsun nefesler, çalsınlar sazı
Ali'nin doğduğu eyyam bu demdir

Not: Bu konuda ayrıntılı bilgi için bak: Mehmet Yaman, Alevilik İnanç Edeb Erkân, İstanbul, 1993.